

Remissvar från Ericsson AB avseende "Promemoria – Krav på rapportering av betaltider" (Näringsdepartementets Dnr N2017/07725/KSR)

Allmänt

Under sommaren 2017 vände sig regeringen till ett antal större svenska företag angående utvecklingen av betaltider i svenskt näringsliv. Regeringen ansåg att det fanns tecken på ökade betaltider för små och medelstora företag vilket upplevdes hämma den ekonomiska utvecklingen och begränsa tillväxt och jobbskapande. Mot den bakgrunden och istället för att gå lagstiftningsvägen, bad regeringen de tillfrågade företagen att försöka gå före och lägga grunden för en frivillig överenskommelse för svenskt näringsliv syftande till att reducera betaltiderna för svenska små och medelstora företag.

Ett antal andra större företag och branschorganisationer hörsammade Regeringens förfrågan och ett initiativ togs till att hitta en frivillig överenskommelse. Efter omfattande ansträngningar definierades ett förslag till kod, dvs en frivillig överenskommelse syftande till att reducera betaltiderna för svenska SME-bolag (nedan benämnd "Koden"). För att Koden skulle kunna fastläggas och senare tillämpas på ett korrekt sätt krävdes bl a klarhet kring definitioner och tydliga avgränsningar. Överenskommelse om Koden nåddes mellan involverade företag och branschorganisationer och ett slutligt förslag fastställdes. Implementeringen av Koden har tyvärr försenats något, främst kopplat till oklarheter kring ägarskap och förvaltning av Koden.

Parallellt med arbetet med att implementera Koden har Näringsdepartementet arbetat fram ett förslag på rapportering av betaltider som nu sänts ut på remiss (Promemoria – Krav på rapportering av betaltider). Vi har ombetts att yttra sig kring förslaget och komma in med ett svar senast 23 Maj 2018.

Efter att ha tagit del av promemorian kan Ericsson konstatera att trots att promemorian refererar till den överenskomna Koden skiljer sig förslaget kring rapportering och Koden sig åt på ett antal avgörande punkter. I realiteten innebär det att den rapportering som kommer att begäras in enligt promemorian i vissa avseenden inte kommer att mäta det som implementeringen av Koden är avsett att åstadkomma. Ett antal definitioner och begrepp av betydelse har exkluderats samt flera rapporteringsparametrar utöver de som anges i Koden har lagts till. Konsekvensen av diskrepansen är att Kodens relevans blir mycket osäker och implementeringen samt spridningen riskeras. Företag som aktivt tänker sig att arbeta i enlighet med Koden riskerar trots det komma ut negativt i den föreslagna rapporteringen. Det troliga scenariot är att företagen anpassar sina åtgärder i första hand till den rapportering som efterfrågas och i andra hand till Koden.

Ericsson ser behov av att det förslag till lagstiftning rörande rapportering av betaltider som tagits in i promemorian koordineras bättre med Koden.

Särskilda observationer och synpunkter

Vi vill i tillägg till ovanstående särskilt framhålla följande rörande lagstiftningsförslaget:

- Koden avser enbart "inköp av svenska bolag från leverantörer i Sverige" och den anger att om leverantörsbolaget är en del av en grupp så ska definitionsgränserna för om leverantörsbolaget räknas som ett SME-bolag baseras på antalet anställda och omsättning i den koncern leverantörsbolaget tillhör. Hänsyn till detta viktiga koncernbegrepp är inte taget i

lagstiftningsförslaget. Det finns i många fall goda skäl för längre betaltider för bl a svenska medelstora bolag som ingår större koncerner, utländska eller svenska. Ericsson och andra större bolag träffar ofta s k ramavtal med större leverantörer för globala inköp. Deltagande i upphandlingar av sådana ramavtal sker ofta i internationell konkurrens. Ramavtal kan komma att tecknas med bolag registrerade i Sverige som, vad avser antalet anställda, omfattas av nu föreslagna rapporteringskrav trots att de ingår i en större koncern. Detta kan medföra konkurrensmässiga nackdelar för svenska leverantörer genom att de inköpande bolagen i högre grad väljer utländska leverantörer, vilket vore till nackdel för svensk industri. Det bör därför i kommande lagstiftning införas ett undantag från krav på rapportering för inköp av varor eller tjänster från sådana leverantörsbolag.

- Avsikten med Koden var att förbättra för de många små bolagen. Rapportering av genomsnittlig kredittid kan leda till att det blir enklast att sänka betaltiden för några få större leverantörer istället för många små. Ett bättre angreppssätt vore att rapportera hur stor andel av leverantörsbasen (% av antalet leverantörer) som har upp till 30 dagars betaltid.
- I lagstiftningsförslaget används begreppet "betalningstiden" i olika former. Det är dock inte definierat, och det kan komma att uppfattas på olika sätt. Dagen för start av beräkning av betalningstiden bör troligen inte vålla problem oavsett att många bolag tillämpar olika principer för det, men det vore av värde om en klarläggande definition infördes rörande den sluttidpunkt som avses för beräkningen (vilken även måste fungera för de olika avtalsförhållanden som råder på marknaden). För beräkningen av sluttidpunkten vore det ändamålsenligt att ange den tidpunkten som dagen för när köpande bolag betalat genom överföring till leverantörens bankkonto eller på annat sätt möjliggjort betalning till leverantören. Det är inte tillräckligt att "ytterligare föreskrifter" om detta kan komma att meddelas av regeringen eller Boverket med stöd av 6 §, det bör framgå direkt i lagen.
- Klarläggande enligt föregående punkt är även nödvändigt för att avhjälpa problemet med skyldighet att rapportera om "faktiska" betalningstider. En leverantör anser sig normalt inte ha fått betalt förrän fakturerat belopp finns insatt på dennes konto. Det vi som köpare känner till är våra betalningsuppdrag till vår bank, men inte de faktiska betaltiderna, dvs när banken eller leverantörens bank har gjort betalningen tillgänglig för leverantören på dennes konto. Det styrs av bankernas transfereringssystem och är även delvis en fråga mellan leverantören och dess bank. Det nu sagda gäller särskilt s k "avtal om omvänd factoring" och andra liknande varianter på inköpsfinansiering där köpande bolag inte har någon insyn i eller kontroll över den "faktiska" betalningstiden. Punkterna 2 och 3 i förslagets 3 § 2st kan därför inte omfattas av rapporteringsplikt avseende s k omvänd factoring enligt 3 § fjärde stycket.
- Nu nämnda problem gäller även skyldigheten att rapportera om "fakturer som betalats efter utgången efter av avtalad betalningstid" enligt punkt 3 i 3 § 2st. Betalningsuppdrag kan ha lämnats i tid men betalningen kommer inte leverantören tillhanda förrän efter avtalad betalningstid p g a förhållanden som inte köpande bolag känner till eller råder över. Punkt 3 i 3 § 2st bör därför justeras till att avse enbart betalningar som köpande bolag "äger kunskap om att de betalats efter utgången av avtalad betalningstid".

- Vidare ser vi att den föreslagna detaljerade rapporteringen kommer innebära ett betydande och kostsamt administrativt merarbete för de rapporteringsskyldiga bolagen, bl a för att gå igenom och följa upp betalningar för inköp i många tusen avtal. Lagstiftningen bör utformas för att undvika sådant i så stor utsträckning som möjligt. Vi anser t ex att;
  - uppdelningen av företag enligt p 1-3 i § 3 tredje stycket kan slopas och att stycket ändras till att enbart omfatta en rapportering som täcker företag som har färre än 250 anställda. Syftet med lagstiftning och skyddet för de mindre företagen bör kunna behållas även med denna förenkling. Informationsinhämtningen av Bolagsverket från SCB's företagsregister skulle med detta också kunna underlättas rent administrativt, och att
  - det bör införas en bestämmelse som begränsar skyldigheten att rapportera till att avse enbart transaktioner som överstiger ett visst minsta belopp. Många inköp av varor och tjänster som avser relativt låga belopp bör kunna undantas utan att syftet med lagen åsidosätts. Dessa inköp sker dessutom ofta på leverantörens villkor, t ex genom transaktioner över internet. Vi anser att alla fakturabelopp som understiger 250 000 kronor rimligen inte ska behöva tas med i underlaget för betalningstider som rapporteras.
- Det bör vidare i § 4 i lagen klargöras när Bolagsverket ska förse rapporterade bolag med uppgifter om berörda leverantörsföretag. Lagförslaget nämner inget om detta. Eftersom redovisningsperioden löper fr o m 1 juli vore det lämpligt om det § 4 i lagen preciseras att uppgifter om anställda i leverantörsföretag ska vara de uppgifter som Bolagsverket senast den 1 juli varje år förser rapporteringsskyldigt bolag med.
- Det anges i 6 § att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (Bolagsverket) "får meddela ytterligare föreskrifter om rapporteringsskyldigheten i 3 §". För att rapporteringsskyldiga bolag ska kunna planera och organisera sin verksamhet i de avseenden som krävs för att efterfölja lagen krävs förutsebarhet och tydlighet. Det bör därför redan i själva lagen skapas tillräcklig klarhet om vad rapporteringsplikten omfattar, bl a i de avseenden som påpekats ovan. Regeringen eller annan myndighet bör inte ges en så allmänt hållen och generell omfattande rätt att ändra eller komplettera lagstiftningen genom förordningar eller föreskrifter. Vi anser därför att 6 § bör strykas.

Eftersom flertalet av de stora bolagen har sagt sig vara villiga att implementera principerna i den överenskomna Koden, kommer Ericsson tills vidare fortsätta verka för en snar implementering, inklusive en årlig avrapportering som speglar överenskommelsen. Skulle det senare visa sig att en mer omfattande rapportreglering genomförs som äventyrar implementeringen och spridningen av Koden, så får vi göra en ny bedömning.

Vår förhoppning är att Näringsdepartementet kan avstå eller åtminstone låter en reglering anstå tills dess att koden är på plats och uppföljning av utvecklingen kan göras, alternativt anpassar lagstiftningsförslaget bättre till de principer som angetts i Koden och i övrigt tar hänsyn till de synpunkter och behov av ändringar och tillägg som vi gett uttryck för ovan.